

Universiteit Utrecht

visie binnenstad

de Universiteit Utrecht in de historische binnenstad

01/10/2008

Inhoud

Inleiding 3

Positionering Universiteit Utrecht 5

Positionering binnenstad Utrecht 9

Universiteitskwartier 15

Concrete initiatieven/projecten 33

Status projecten.....37

Inleiding

De Universiteit Utrecht is van oudsher sterk verbonden met de Utrechtse binnenstad. Verspreid over de binnenstad heeft de universiteit talrijke - vaak monumentale - panden in gebruik. De universiteit wil haar positie in de binnenstad versterken. Daarom is besloten tot een concentratie van de universitaire gebouwen in de binnenstad rondom het Janskerkhof en het Domplein. Het nieuwe gebouwencluster dat zo ontstaat, biedt onderdak aan twee faculteiten en een nieuwe bibliotheek annex studiecetrum met 800 studieplekken. De universiteit realiseert zo een inspirerende werk- en studieomgeving voor 1.500 medewerkers en circa 12.000 studenten. Met deze aanpak wil de universiteit een levendig 'Universiteitskwartier' realiseren in de noordelijke binnenstad. Door te investeren in de modernisering van de voorzieningen in de panden en in de buitenruimte, zal een dynamisch stadsgebied ontstaan met een duidelijke eigen identiteit.

3

De universiteit kiest voor het realiseren van een goede, ruimtelijk sterk geconcentreerde huisvesting in de Utrechtse binnenstad voor de faculteiten Geesteswetenschappen en Recht, Economie, Bestuur en Organisatie. In een planperiode tot 2012 zal hieraan gestalte worden gegeven.

De aanleiding voor deze herhuisvesting in de binnenstad is:

- de versnipperde en daardoor inefficiënte huisvesting;
- de tekortschietende kwaliteit van de huisvesting, mede in het licht van de concurrentie om de student;
- de druk om aan verscherpte wet- en regelgeving te voldoen;
- de beperkte mogelijkheden tot kostenbeheersing.

Door de realisatie van geconcentreerde huisvesting voor de beide faculteiten kan het volgende worden bereikt:

- betere kwaliteit van huisvesting en beheersing van huisvestingslasten;
- flexibelere en toekomstvastere huisvesting;
- een meer herkenbare aanwezigheid van de universiteit in de binnenstad;
- versterking van het wervende karakter van beide studentrijke faculteiten.

Na realisatie van het deelplan zullen de beide binnenstadsfaculteiten in 2012 in totaal met ca. 12.000 studenten en 1.500 medewerkers in de binnenstad gevestigd zijn en ca. 36.000 m² fno ruimte in gebruik hebben.

bron: Huisvestingsplan 2004-2016, Deelplan Binnenstad, Revisie 2007.

De Universiteit Utrecht is geen gesloten bolwerk, maar een open en dynamische organisatie die midden in de samenleving staat.

Positionering Universiteit Utrecht

De universiteit kiest voor drie kernlocaties in Utrecht met elk een eigen identiteit. De Uithof als moderne campus/Science Park en het historische Universiteitskwartier vormen hierin de grootste clusters.

Het University College op het terrein van de voormalige Kromhout Kazerne heeft een klassieke campus opzet. Wonen, werken en onderwijs aan internationale studenten zijn op een locatie samengebracht.

De zeven faculteiten hebben elk hun eigen thuishonk op één van de drie kernlocaties. Maar de faculteiten zullen ook van elkaars (onderwijs)voorzieningen gebruik maken. Zo zullen onderwijsruimten en de nieuwe bibliotheek in de binnenstad door verschillende faculteiten gebruikt worden.

Mobiliteit en flexibiliteit

Flexibiliteit in het gebruik van gebouwen is steeds meer nodig omdat de 'bewegingen' van de studentenpopulatie minder goed voorspelbaar zijn dan voorheen. Het enkele jaren geleden ingevoerde bachelor-mastersysteem, met meer in- en uitstroom momenten dan het oude doctoraalsysteem, en de toenemende globalisering, maken de studenten mobieler tussen faculteiten en universiteiten, ook internationaal.

De toenemende mobiliteit maakt ook dat een goede bereikbaarheid van de drie locaties steeds belangrijker wordt.

5

De Universiteit Utrecht zet in op drie kernlocaties, De Uithof Campus, de University College Campus en het Universiteitskwartier in de binnenstad.

Universiteitskwartier

Universiteitskwartier

Universiteit Utrecht

studenten	12.000 (verwachte aantal 2011)
medewerkers	1.500
totaal bvo gebouwen	60.000 m²
wooneenheden	diverse via de SSHU

Faculteiten

Faculteit Recht, Economie, Bestuurs- en Organisatie
Faculteit Geesteswetenschappen
Graduation Ceremony

Bijzondere functies / gebouwen

Academiegebouw: oraties, promoties en diploma-uitreikingen
Bibliotheek en studiecentrum
Parnassos, Cultuurcentrum
Universiteitsmuseum

University College Campus

University College Utrecht

studenten	700
medewerkers	65
totaal bvo gebouwen	12.000 m²
wooneenheden	700

Faculteiten

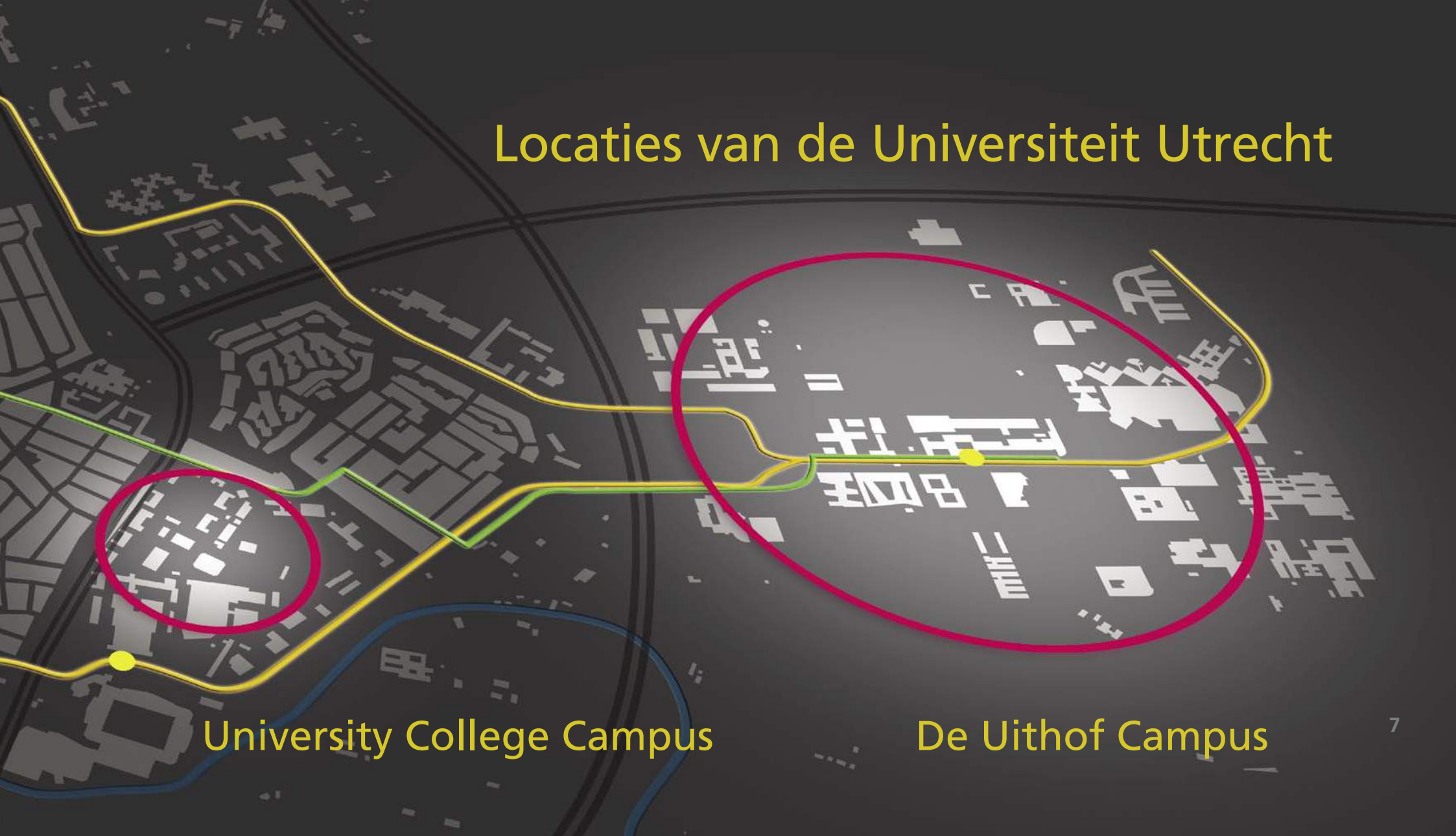
University College
James Boswell Institute
Utrecht Summer School

Bijzondere functies / gebouwen

Internationaal
Campus: wonen, onderwijs en werken geïntegreerd

Locaties van de Universiteit Utrecht

University College Campus

De Uithof Campus

7

De Uithof

Universiteit Utrecht

studenten	15.000
medewerkers	5.000
totaal bvo gebouwen	250.000 m²

Faculiteiten

Faculteit Bètawetenschappen
Faculteit Diergeneeskunde
Faculteit Geowetenschappen
Faculteit Sociale Wetenschappen
Faculteit Geneeskunde / UMC Utrecht
IVLOS

Bijzondere functies / gebouwen

Educatorium   Bibliotheek
Olympos Sportcentrum   Botanische tuinen

UMC Utrecht

medewerkers	8.000
poli patiënten	400.000
totaal bvo gebouwen	430.000 m²

wooneenheden	2.000
kenniscentrum	2.000

transferium minimaal pp	1.700
-------------------------	--------------

Hogeschool Utrecht

studenten	20.000
medewerkers	2.000
totaal bvo gebouwen	77.000 m²

studeren + informeren

hoorcollege / cursuscentrum / avondopleiding / zelfstudie / werkgroep ruimtes / collegezaal / baliefuncties / bibliotheek / internet / steunpunt IBG

onderzoek

lab / onderzoek / stage lopen / uitwisseling / congres / informatievoorziening / overleg / kennisuitwisseling

ontmoeten

leisure / ontspanning / facultyclub / lunchrooms / sport / bioscoop / evenement / binnentuin / theater / terras / internetcafé

faciliteren

kantoor / vergaderruimte / copyshop / boekwinkel / supermarkt / reisbureau / uitzendbureau / parkeren / fietsenstalling / restaurant / OV / kinderdagverblijf / onderwijswinkel

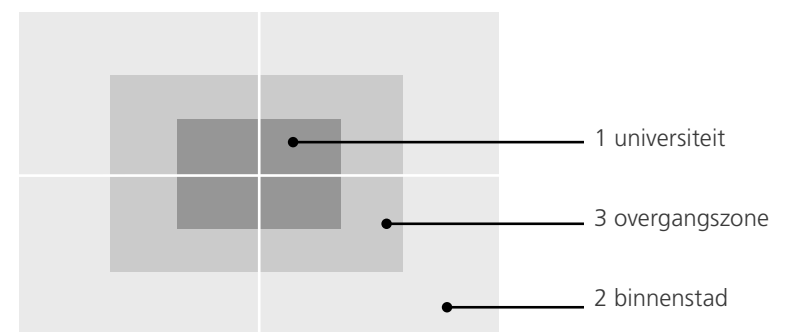
Positionering binnenstad Utrecht

In vergelijking tot vroeger bevindt vandaag de dag nog maar een klein deel van de universitaire gebouwen zich in de Utrechtse binnenstad. De afgelopen decennia vertrok onderdeel na onderdeel naar De Uithof, vanwege de aantrekkelijke ruimtelijke mogelijkheden daar.

Toch is en blijft de Utrechtse binnenstad van groot belang als huisvestingsplaats voor de Universiteit Utrecht. Een aantrekkelijke studiestad en sfeervolle gebouwen spelen een belangrijke rol voor studenten bij het kiezen van een universiteit. De historische binnenstad heeft op velen een grote aantrekkingskracht. Daarnaast wil de universiteit graag bijdragen aan een dynamische binnenstad. De aanwezigheid van studenten zorgt voor diversiteit en levendigheid. En door tal van activiteiten draagt de universiteit bij aan een bruisende culturele stad. Stadsbewoners en –bezoekers kunnen profiteren van de vele voorzieningen die de universiteit de komende jaren voor studenten en medewerkers in het Universiteitskwartier zal realiseren. Zo ontstaat synergie en er liggen veel kansen om voorzieningen te delen.

Het schema (rechts) laat de potentiële relatie zien tussen de diverse voorzieningen van de universiteit en de binnenstad. In het midden de vier kwadranten met de functies die primair voor de universiteit zijn bedoeld, aan de uiterste randen de bestaande voorzieningen in de binnenstad.

In de overgangszone bevinden zich de voorzieningen die zowel betekenis hebben voor de universiteit als voor stadsbewoners en –bezoekers. Het realiseren van universitaire voorzieningen binnen of in de nabijheid van het universitaire gebouwencluster komt de synergie en de levendigheid ten goede.

De Universiteit Utrecht ziet kansen om een bijdrage te leveren aan een dynamische culturele binnenstad en het versterken van haar identiteit in specifieke deelgebieden.

Identiteit & vitaliteit

Het is duidelijk dat aan het begrip 'binnenstad' geen eenduidige definitie kan worden gegeven, laat staan dat er een eenduidige ruimtelijke kadering is te geven.

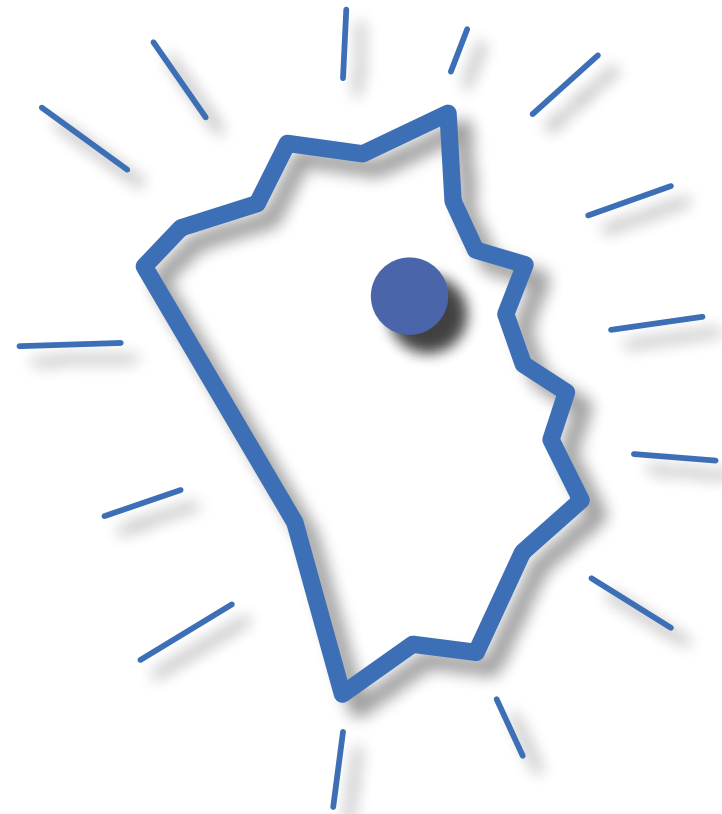
Vaak is de invalshoek waarmee naar de binnenstad wordt gekeken richtinggevend. Het lijkt voor de hand liggend om de singels als begrenzing te nemen en de binnenstad als één gebied te bezien, maar in die benadering mis je de ontwikkelingen rond de binnenstad en het gegeven dat er in de binnenstad zeer uiteenlopende sferen zijn. Daarbij komt dat de explosieve groei van de stad het gebied binnen de singels te klein maakt. Niet alles is binnen deze grenzen te organiseren.

Drie invalshoeken

Om de discussies over de binnenstad te kunnen structureren zijn drie invalshoeken bedacht om naar de binnenstad te kijken.

Deze invalshoeken maken het mogelijk om de binnenstad op verschillende schaalniveaus te bezien.

10

1. De unieke stad; de Universiteit Utrecht als beeldmerk

In deze benadering is de binnenstad één duidelijk herkenbare identiteit. Dit is het beeld dat men van de stad Utrecht heeft in de regio en in het land: De Dom en de grachten.

Het unieke karakter wordt bepaald door het historische karakter, de relatief kleine schaal, de grote diversiteit aan functies en de afwisseling tussen drukke en stille gebieden. De aanwezigheid van stegen, grachten met de kenmerkende werven, pleinen, straten en binnenterreinen bepaalt het samenhangend beeld binnen de singels. De singels vormen de duidelijk herkenbare ruimtelijke begrenzing van deze benadering.

De universiteit maakt van oudsher onderdeel uit van deze binnenstad. Met het Academiegebouw als representant van de ceremoniële activiteiten en het moderne Universiteitsmuseum als onderdeel van het 'Museumkwartier'

Inspiratiebeeld Domplein - beleefbare geschiedenis

De Utrechtse binnenstad is het decor voor stadspromotie in Utrecht.

2. De veelkleurige stad; de Universiteit Utrecht als identiteitsdrager

In deze benadering is de binnenstad divers. Er zijn verschillende gebieden met een specifiek beeld en een specifieke functie. Deze veelkleurigheid past bij de stad en wordt gewaardeerd.

Concentratie van voorzieningen geeft specifieke kleur aan een deel van de binnenstad zoals de winkels, musea, en horeca. In navolging van het kernwinkelgebied en het Museumkwartier heeft de clustering van onderwijsvoorzieningen de potentie om uit te groeien tot een herkenbaar Universiteitskwartier. Dit begrip doet recht aan de ambitie om de universiteit meer zichtbaar te laten zijn in de binnenstad. Met een investering in panden, het openstellen van binnenterreinen en met voorzieningen die de identiteit van de binnenstad kunnen versterken. De studenten en medewerkers dragen bij aan de levendigheid van dit stadsdeel.

Inspiratiebeeld Janskerkhof -
herkenbaar onderdeel van het Universiteitskwartier

3. De verbonden stad / de Universiteit Utrecht als schakel

In deze derde benadering maakt de binnenstad onderdeel uit van een netwerk en komt de vitaliteit 'uit de breedte'. De ontwikkelingen en bestaande functies in de randgebieden hebben een duidelijke relatie met de aanwezigheid van de binnenstad en beïnvloeden elkaar. De aanwezigheid van deze gebieden maakt de binnenstad groter. Zo vormt het Stationsgebied de overgang tussen het kernwinkelgebied en de westelijk gelegen woongebieden. En kent het gebied rond de Oosterkade een recente transformatie met gemengde – binnenstedelijke - voorzieningen.

De realisatie van een Universiteitskwartier in het noordelijk deel van de binnenstad zal een herkenbare overgang kunnen vormen naar de stedelijke voorzieningen in de oostelijk gelegen woongebieden Nachtegaalstraat / Biltstraat.

Inspiratiebeeld binnenplein Wittevrouwenstraat -
rand noordelijke binnenstad

Flanken

De dynamiek in de binnenstad is niet overal hetzelfde. De grootste concentratie van stedelijke voorzieningen is terug te vinden in de deelgebieden. Buiten deze gebieden is de woonfunctie dominant. De contouren van de deelgebieden zijn niet hard begrensd en overlappen elkaar. Er zijn vier 'windrichtingen' te onderscheiden. Deze kenmerken zich alle vier door een mix aan functies, maar elk met een eigen identiteit.

De universiteit ziet kans om de identiteit van twee van deze kerngebieden te versterken. Het Universiteitskwartier valt samen met de deelgebieden oost en zuid.

De omgeving van het Janskerkhof en de Drift valt samen met het deelgebied oost. De hier te realiseren nieuwe bibliotheek, studieplekken, en ruimten voor onderwijs en onderzoek creëren synergie met bestaande voorzieningen in dit deel van de binnenstad. Meerwaarde en samenhang zijn ook te realiseren in de openbare ruimte. Zo ontstaat een aantrekkelijke en levendige ontmoetingsplek.

Het Academiegebouw is een herkenbaar onderdeel van het deelgebied zuid. De universiteit verkent de mogelijkheden om hier het culturele hart van de universiteit onder te brengen. Dit wederom met als doel de identiteit en levendigheid van dit deelgebied te versterken.

12

De Universiteit Utrecht ziet kansen om de identiteit en vitaliteit van de deelgebieden te versterken op basis van synergie.

deelgebied noord

deelgebied oost

deelgebied zuid

deelgebied west / binnenstad

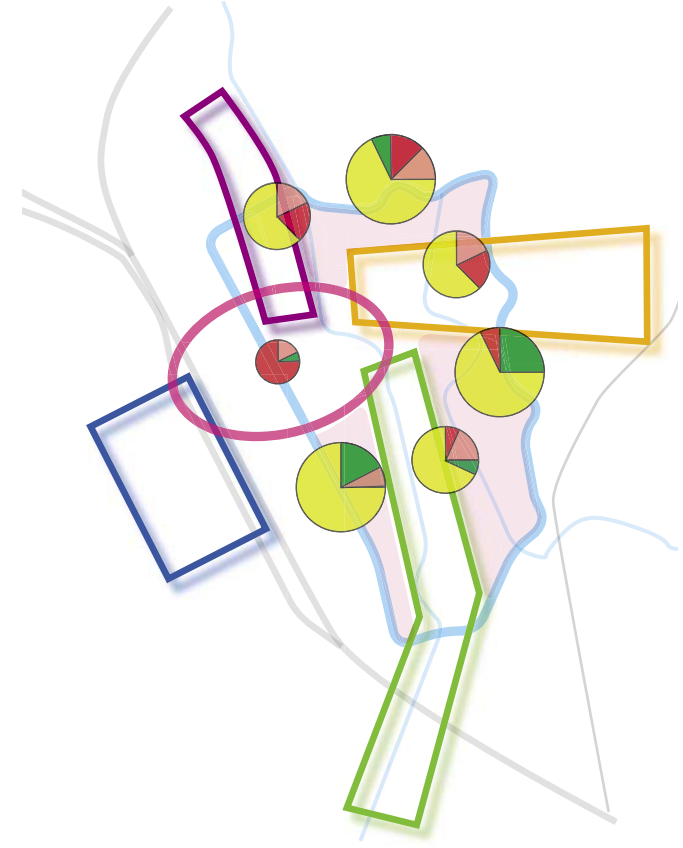

- snelle omzet/grootschalig/veel publiek
- niche/kleinschalig/specifiek-beperkt publiek
- bewezen formules/middensegment/veel publiek
- unieke concepten/topsegment/specifiek-beperkt publiek

- activiteit overdag gerelateerd aan voorzieningen
- activiteit avond/nacht gerelateerd aan voorzieningen

- bijzondere woonvorm
- intensieve woonvorm
- wonen boven winkels
- traditioneel wonen

Voorzieningen

De diversiteit binnen de deelgebieden wordt geïllustreerd door de verschillende segmenten binnen de detailhandel. Naast de drukke winkelstraat met bewezen formules, de unieke concepten voor een specifiek publiek.

Drukbeeld / openingstijden

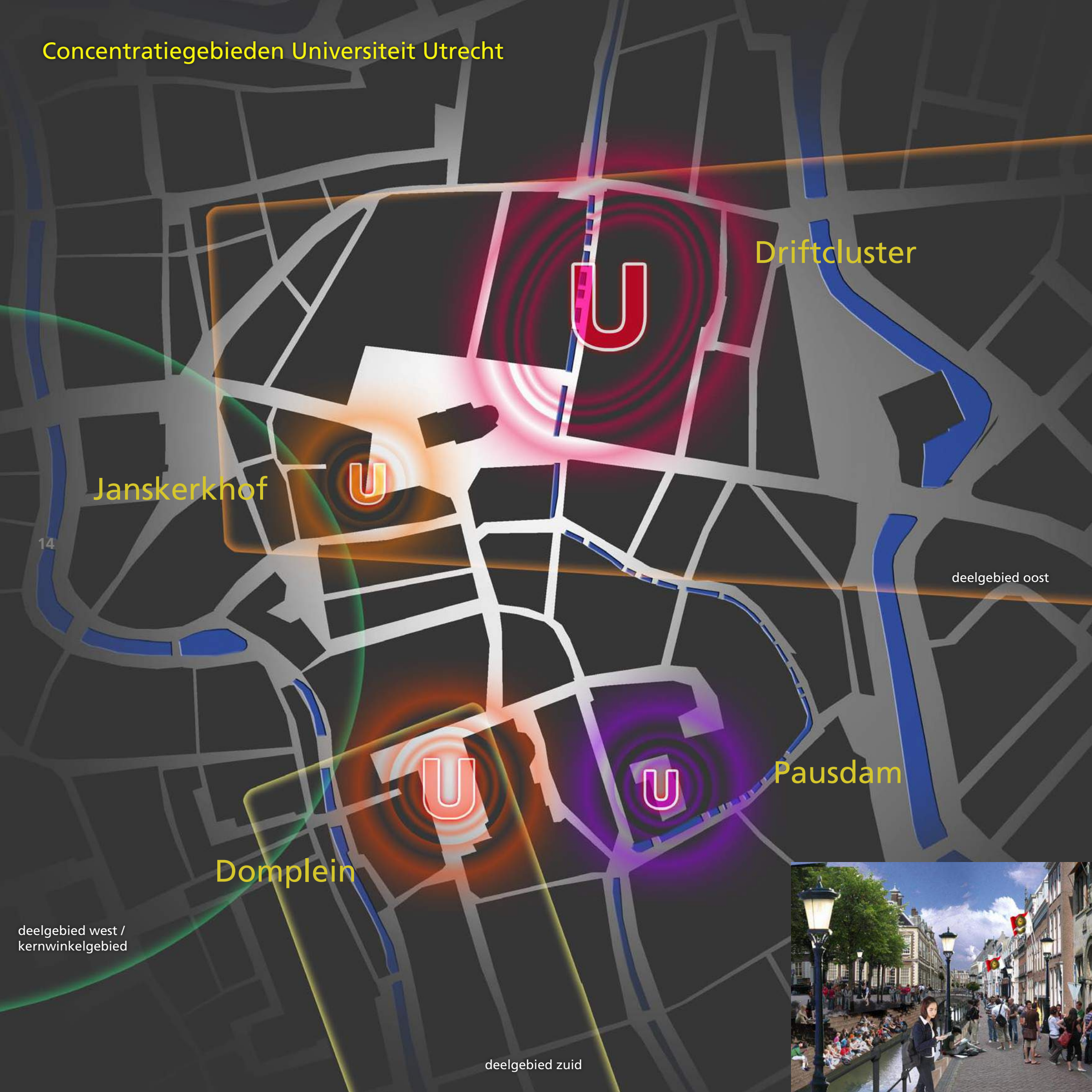
Zwaartepunt van activiteiten in het stadsbeeld overdag en in de avond. Universitaire voorzieningen zullen steeds vaker in de avond worden opengesteld voor studenten.

Wonen

Binnen de deelgebieden wordt ook gewoond. De voorzieningen zijn gericht op de doelgroepen die kiezen voor stedelijke dynamiek en levendigheid.

Concentratiegebieden Universiteit Utrecht

Universiteitskwartier

De Universiteit Utrecht kiest voor een blijvende sterke positie in de Utrechtse binnenstad.

Naast huisvesting voor: ceremoniële activiteiten (het Academiegebouw), sociaal-culturele activiteiten (Cultuurcentrum Parnassos) en het universitaire erfgoed (het Universiteitsmuseum), wil de Universiteit Utrecht goede huisvesting bieden aan twee belangrijke en studentrijke faculteiten: Geesteswetenschappen en Recht, Economie, Bestuur- en Organisatie.

Met deze keuze wil de universiteit:

- de aantrekkelijkheid van Utrecht als studentenstad handhaven;
- een stimulerende studeer- en werkomgeving bieden voor beide faculteiten;
- bijdragen aan het imago van een klassieke en tevens moderne universiteit;
- de blijvende relatie tussen stad en universiteit bevestigen.

15

De Universiteit Utrecht wil zichtbaar zijn in de binnenstad, met goede voorzieningen, herkenbare gebouwen en prettige buitenruimtes.

Sfeerbeeld Driftcluster Boothstraat

In het Driftcluster ontmoeten onderzoek en onderwijs elkaar. Dit cluster kan mede door de aanwezigheid van de universiteitsbibliotheek worden gezien als het kenniscentrum van de binnenstad. Duizenden studenten genieten hier onderwijs of maken gebruik van de studieplekken in groepsruimtes en de bibliotheek.

De Drift manifesteert zich als identiteitsdrager van de universiteit. Na-genoeg alle gebouwen aan de Drift zijn in gebruik door de universiteit of aan de universiteit gelieerde organisaties. De hele dag door 7 dagen per week is er bedrijvigheid en er-vaar je de universiteits sfeer.

De Utrechter en de bezoeker van de stad ervaren het Driftcluster als het hart van het Universiteitskwartier.

16

herstelde binnentuinen achter de Drift

entree bibliotheek vanaf de Drift

plein Wittevrouwen met fietsenkelder

*Identiteitsdrager van de universiteit;
waar onderzoek en onderwijs elkaar
ontmoeten.*

Sfeerbeeld Janskerkhof

De universiteit vormt met haar aanwezigheid op het Janskerkhof letterlijk én figuurlijk de hoeksteen van het plein.

Hier ontmoeten studenten en horeca elkaar. Over dit plein loopt zowel de hoofdfietsroute als de tramlijn van het station via het centrum naar De Uithof.

Het is een komen en gaan van studenten en onderzoekers. De Janskerk is prominent aanwezig en vervult nog steeds een belangrijke functie in het hedendaagse leven. Het gebouw leent zich als geen ander voor een veelheid van activiteiten.

Janskerk in gebruik door de universiteit

Ontmoetingsplek voor studenten; waar de universiteit letterlijk en figuurlijk de hoeksteen van het plein vormt.

Sfeerbeeld Domplein

Op het Domplein komen de culturele activiteiten van de universiteit en de stad samen.

Het Domplein vormt zo het culturele hart van de stad. Ook heden en verleden lopen hier in elkaar over. Het is ook de plaats voor het debat en een internationaal ontmoetingspunt. De belangrijkste ceremoniële activiteiten van de universiteit vinden hier plaats, zoals de opening van het academisch jaar en de bul-uitreikingen.

Studium Generale organiseert in het Academiegebouw lezingen, discussies en cursussen over wetenschap, kunst en cultuur. En in Cultuurcentrum Parnassos zijn alle kunstdisciplines vertegenwoordigd: beeldende kunst, dans, film, fotografie, muziek

Het culturele hart van de stad.

Sfeerbeeld Pausdam

Dit is de plek voor de onderzoekers. Internationale gasten en docenten van de universiteit verblijven hier.

Er heerst een academische sfeer. Het binnenhof van Achter Sint Pieter is één van de rustpunten van de stad waar onderzoek gedijt.

Diverse studieverenigingen hebben hun plek gevonden rondom de Pausdam. Wonen, onderzoek en onderwijs gaan naadloos in elkaar over.

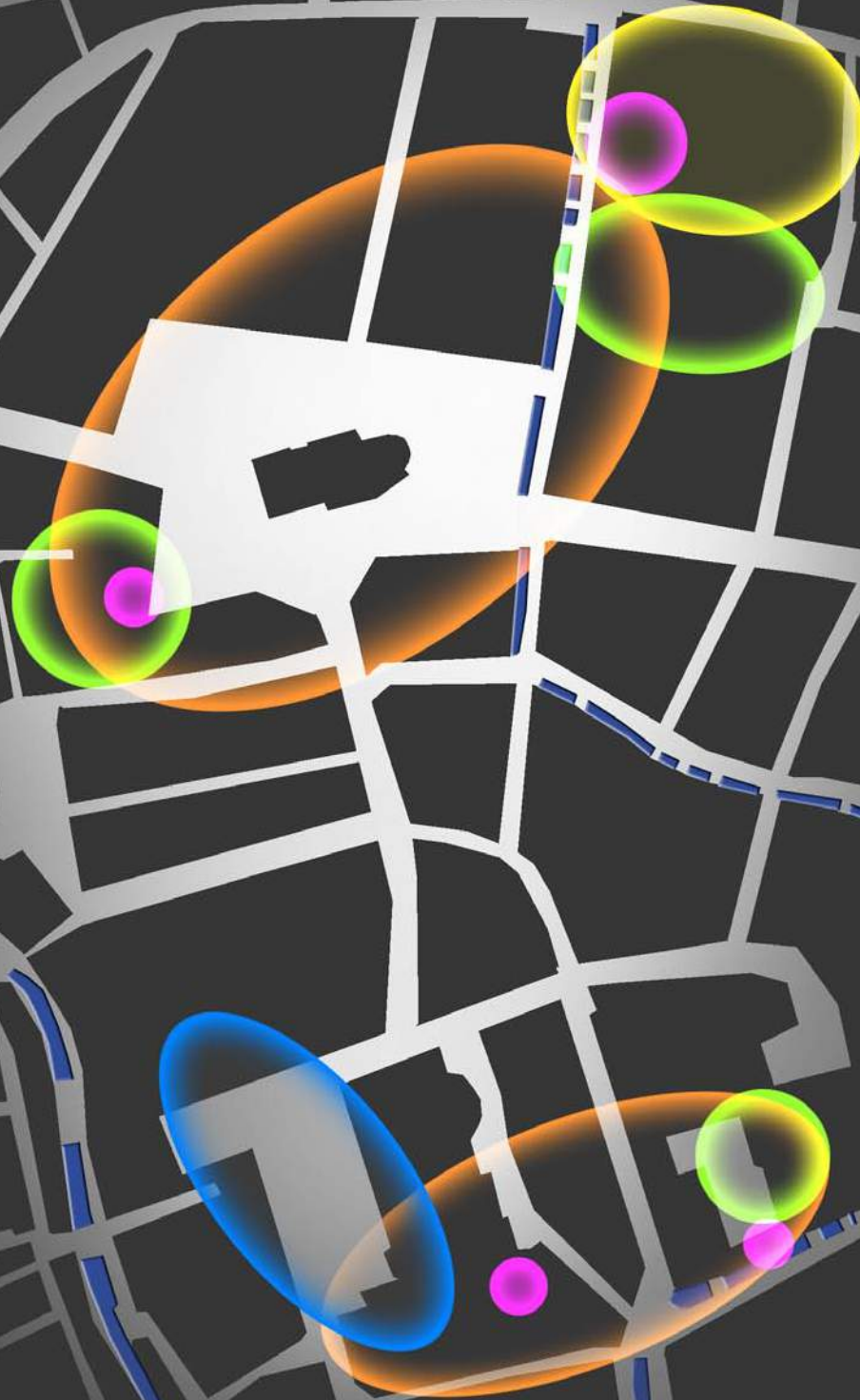

Rustpunt in de stad waar onderzoek gedijt.

Primair programma door de Universiteit Utrecht te realiseren

24

- onderzoeksruiimte
- onderwijsruimte
- bibliotheek
- restaurant
- cultuur / ceremonieel hart

Flexibeler gebruik van gebouwen in het Universiteitskwartier

Een ruimtelijke concentratie van de universitaire binnenstads gebouwen, zorgt ervoor dat de universiteit flexibeler kan omgaan met het gebruik van de gebouwen. Dit maakt dat ingrijpende verbouwingen aan de monumentale gebouwen in de toekomst niet of nauwelijks nog nodig zullen zijn.

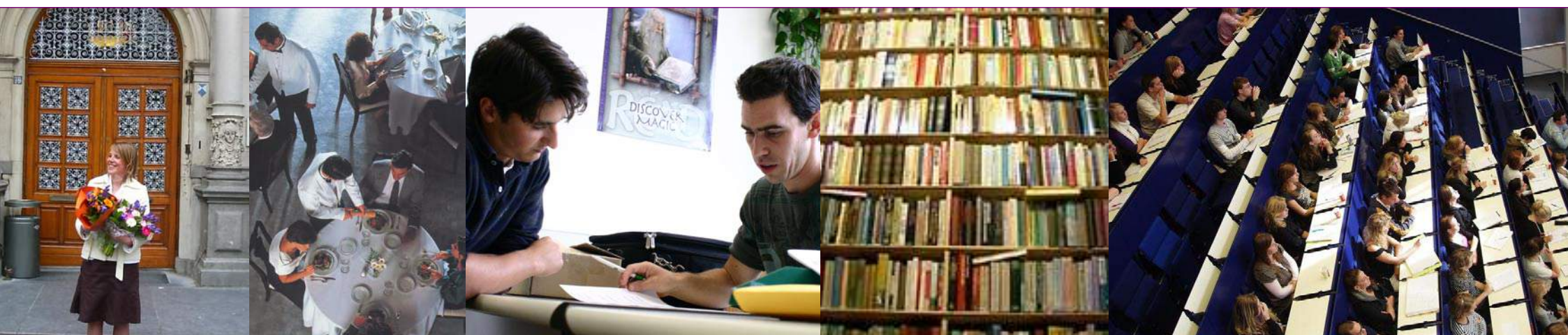
Doordat gebouwen dicht bij elkaar gelegen zijn, kan bij groei of krimp van organisatieonderdelen gemakkelijker geschoven worden tussen de verschillende gebouwen in het Universiteitskwartier. Ook als een gebouw niet beschikt over bepaalde functionaliteiten kan daarvoor gemakkelijk uitgeweken worden naar een ander gebouw in het cluster. Niet de omvang van een organisatieonderdeel is leidend voor de huisvesting, maar de functionaliteit van een pand.

Herstructurering biedt kansen voor:

- Medegebruik van specifieke voorzieningen van de Universiteit Utrecht bibliotheek, restauratieve voorzieningen, fietsenstalling
- Gebruik van bestaande stedelijke voorzieningen door de Universiteit Utrecht City Bioscoop, Janskerk
- Transformatie tot woningen / studentenhuishuizing bij het vrijkomen van huidige panden van de Universiteit Utrecht
- Investeren in specifieke voorzieningen. Bijvoorbeeld: short stay programma in het Domcluster
- Functiemix, gezamenlijke [her]ontwikkeling van onderwijsvoorzieningen in combinatie met woningbouw [Keizerstraat, Boothstraat]

25

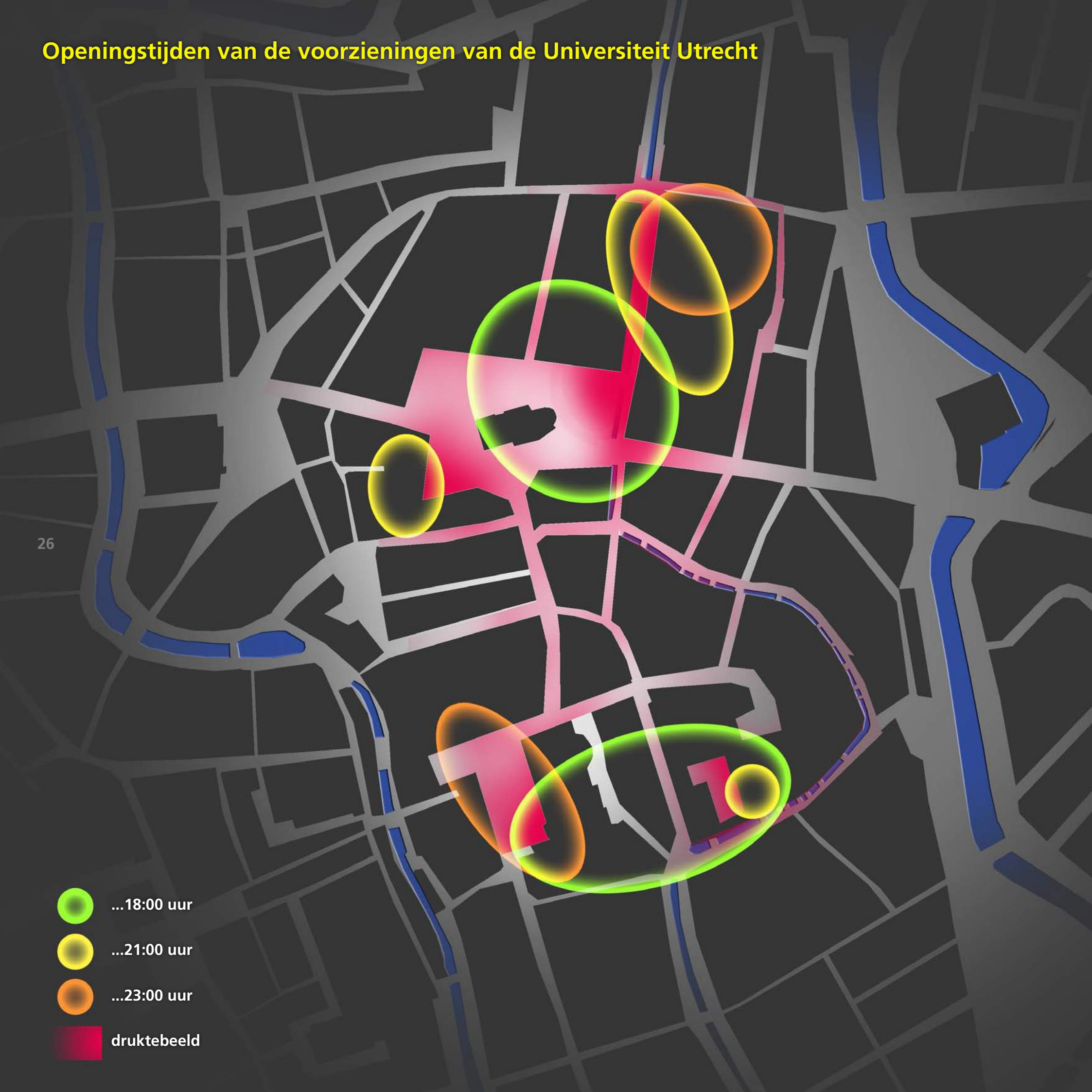
De Universiteit Utrecht richt zich op het realiseren van een prettige studie- en werkomgeving voor studenten en medewerkers.

Openingstijden van de voorzieningen van de Universiteit Utrecht

26

- ...18:00 uur
- ...21:00 uur
- ...23:00 uur
- druktebeeld

Versterken woonfunctie en openingstijden

Juist in de deelgebieden van de binnenstad waar je levendigheid mag verwachten zal de Universiteit Utrecht haar belangrijkste functies onderbrengen. In de gebieden waar het wonen sterker is vertegenwoordigd, zal de universiteit onderwijs- en onderzoeksgebouwen transformeren tot gebouwen met een woonfunctie.

Openingstijden onderwijsgebouwen

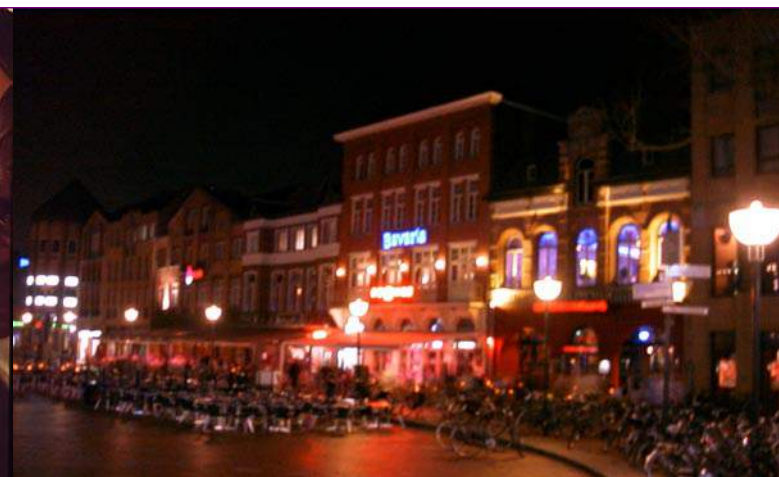
De onderwijsvoorzieningen zullen ook in de avonden worden opengesteld. Dat komt de levendigheid van dit deel van de binnenstad ten goede. Daarnaast zullen de specifieke voorzieningen als de binnenstadbibliotheek, het Academiegebouw en Parnassos Cultuurcentrum ruime openingstijden kennen.

onderwijs 9.00 tot 21.00 uur

bibliotheek tot 23.00 uur / 7 dagen per week

27

Studenten en medewerkers dragen substantieel bij aan de levendigheid in de stad. Voorzieningen in de binnenstad zullen steeds vaker ook 's avonds en in het weekend gebruikt worden.

Kansen voor versterken woonfunctie

Versterking woonfunctie in de binnenstad

Met het realiseren van een Universiteitskwartier legt de universiteit de basis voor een levendig stadsdeel met een mix van stedelijke voorzieningen en woningen. Voor studentenhuisvesting is de SSHU de belangrijkste partner van de universiteit.

Transformatie tot wooneenheden

De universiteit ziet kansen om de woonfunctie in de binnenstad te versterken.

Daar waar universitaire onderwijs- en onderzoeksgebouwen vrijkomen, zal de universiteit op de eerste plaats streven naar een transformatie tot wooneenheden. Daarnaast ziet de universiteit goede mogelijkheden voor het gezamenlijk ontwikkelen van onderwijsvoorzieningen in combinatie met woningbouw in het Driftcluster. Woonvoorzieningen gericht op short stay zullen worden gerealiseerd nabij het Domplein.

Gezamenlijke totaalvisie

De universiteit vraagt de gemeente mee te werken aan een totaalvisie. Op basis hiervan kunnen ambitie en inspanningen worden vastgelegd in een convenant. Daarmee verwacht de universiteit slagvaardig de gewenste transformaties en verschuivingen van functies te kunnen accommoderen.

29

De Universiteit Utrecht heeft de ambitie de woonfunctie in de binnenstad te versterken, op basis van een totaalvisie voor de binnenstad.

Bereikbaarheid en openbare ruimte

Aantrekkelijke buitenruimtes en fietsenstallingen

De universiteit investeert niet alleen in panden maar levert ook een belangrijke bijdrage aan het realiseren van aantrekkelijke buitenruimtes. Op diverse plekken in het Universiteitskwartier worden binnenterreinen opgeschoond, bijvoorbeeld door aanbouwen te verwijderen. De zo vrijgekomen buitenruimtes worden getransformeerd tot aantrekkelijke verblijfsruimtes, die ook inzetbaar zijn voor culturele manifestaties, zoals film- en muziekfestivals. Waar mogelijk worden deze binnenplaatsen en -tuinen beter ontsloten en toegankelijk gemaakt voor de stadsbewoners en -bezoekers.

Ondergrondse fietsenstallingen

Daarnaast kiest de universiteit voor het realiseren van hoogwaardige – veelal ondergrondse - fietsenstallingen. Hiermee draagt de universiteit bij aan het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte. Met de concentratie van voorzieningen en een toenemende dynamiek tussen de verschillende panden vraagt de universiteit aan de gemeente om ook te investeren in de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte. Als het gaat om de bereikbaarheid richt de universiteit zich primair op de gebruikers van het openbaar vervoer, de voetgangers en de fiets. De universiteit spreekt de gemeente aan op een gezamenlijke ambitie als het gaat om het realiseren van voorzieningen en een kwalitatieve inrichting van de openbare ruimte.

31

De Universiteit Utrecht investeert in aantrekkelijke buitenruimtes en stallingvoorzieningen voor fietsers.

Renovatie en nieuwbouw

32

- restauratie
- nieuwbouw
- herinrichting plein / tuin

Concrete initiatieven/projecten

De keuze van de Universiteit Utrecht voor de Utrechtse binnenstad betekent een ingrijpende inhaalslag op het gebied van de kwaliteit van de huisvesting van twee faculteiten. Alleen met een kwaliteitsverbetering is een goede toekomst voor beide faculteiten in de binnenstad mogelijk. De sleutel hiertoe is ruimtelijke concentratie in binnenstadsgebieden met potentie. Naar verwachting zullen beide faculteiten, samen goed voor ca. 12.000 studenten en 1.500 medewerkers, in 2012 in de binnenstad gevestigd zijn en ruim 36.000 m² fno in gebruik hebben. Een omvangrijke en herkenbare aanwezigheid van de Universiteit Utrecht in de binnenstad wordt hiermee verankerd.

33

Verregaande ruimtelijke concentratie vergt een uiterst zorgvuldig opereren tussen eisen, wensen en mogelijkheden om een kwaliteitsverbetering met toekomstperspectief in de binnenstad te kunnen verwezenlijken. De universiteit zal hierin alleen kunnen slagen wanneer zij steun en medewerking van de Gemeente Utrecht krijgt voor haar plannen.

Drift 15

Drift 21

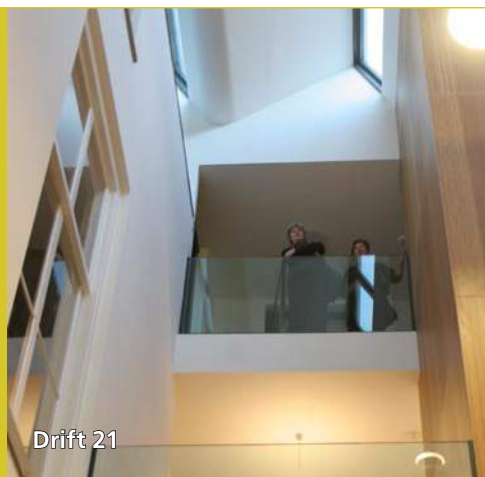
Bibliotheek Wittevroutenstraat

Zorg voor monumenten

Een groot deel van de gebouwen in de Utrechtse binnenstad dateert uit de middeleeuwen. De Universiteit Utrecht is op een aantal prominente plaatsen in de binnenstad aanwezig en “bewoont” een groot aantal historische panden die de status rijksmonument hebben. Binnen de historische structuur van de panden wordt gezocht naar een optimale invulling, waarbij niet het programma maar juist het pand leidend is. Om de huisvesting te laten voldoen aan de hedendaagse eisen wordt in nauw overleg met de dienst monumenten van de gemeente Utrecht gezocht naar de best passende oplossingen met respect en zorg voor het monument. Diverse monumentale panden zijn in de afgelopen vier jaar al gerenoveerd. In de komende jaren wordt dit proces voortgezet waardoor de lange termijn visie wordt vertaald in duurzame oplossingen voor zowel de universitaire gebruikers als de stad Utrecht.

35

Domplein 29

Achter de Sint Pieter 200

Achter de Sint Pieter 200 binnenplein

Boothstraat 6

Boothstraat 11

Status projecten situatie oktober 2008

Domplein 29

Het sfeervolle Academiegebouw blijft in gebruik voor representatieve gelegenheden.

Achter de Dom 20

In dit pand komen vóór eind 2008 werkplekken voor onder anderen universiteits- en faculteitshoogleraren.

Achter de Dom 22-24

Hier blijven vooralsnog onderwijszalen en werkplekken voor medewerkers en onderzoekers.

Achter de Sint Pieter 200

Dit pand blijft in zijn huidige staat in gebruik bij de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO) (afdelingen Internationaal Sociaal Economisch Publiekrecht (ISEP), Rechtstheorie en Staats- en Bestuursrecht). Waar nodig wordt het gebouw opgeknapt om de akoestiek en het klimaat te verbeteren. Het deel waar nu de studieplekken en het medewerkersrestaurant zijn gevestigd, is onderwerp van een onderzoek naar de haalbaarheid van een functiewijziging. De gedachte is dat er twee nieuwe collegezalen en een aantal studieplaatsen kunnen komen. Ook wordt er gekeken naar de mogelijkheid het restaurant over te brengen naar het koetshuis, dat momenteel dienst doet als fietsenstalling.

Boothstraat 6

Over de definitieve toekomstige bestemming van dit pand, waar het Wiarda Instituut van REBO-faculteit nu huist, is nog geen duidelijkheid te geven.

Boothstraat 11

Het wat vervallen gebied dat direct grenst aan de kavels van Drift 4-6, 8 en 10, en waarvan de toegang ligt aan Boothstraat 11, is onlangs door de universiteit verworven voor ontwikkeling van nieuwbouw. Een haalbaarheidsonderzoek moet uitwijzen in hoeverre hier mogelijkheden zijn voor de toekomstige huisvesting van onderzoek van de faculteit Geesteswetenschappen, deels om de komst naar de binnenstad van Godgeleerdheid en Wijsbegeerte (nu gehuisvest in De Uithof) mogelijk te maken.

schappen, deels om de komst naar de binnenstad van Godgeleerdheid en Wijsbegeerte (nu gehuisvest in De Uithof) mogelijk te maken.

Bijlhouwerstraat 6-8

Toen de eerste stemmen opgingen om te kiezen voor een historische uitstraling, gekoppeld aan de panden in het hart van de stad, rees de vraag of Bijlhouwerstraat 6-8 als universiteitspand gehandhaafd moest blijven. Het antwoord was: ja. Het is een prachtig pand, gelegen binnen de Singel (vlakbij het Ledig Erf), en het functioneert uitstekend voor de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschap van REBO.

Drift 4-6

Dit pand is gekocht van de Universiteit voor Humanistiek in ruil voor Kromme Nieuwegracht 29. Na renovatie komen er begin 2009 tijdelijk medewerkers van het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtwetenschappen in, tijdens de renovatie van hun pand, Janskerkhof 16. Vervolgens zal Drift 4-6 worden verbouwd en betrokken door onderzoekers van Geesteswetenschappen. Momenteel wordt de architect geselecteerd die het ontwerp gaat maken voor de noodzakelijke aanpassingen aan de panden Drift 4-6 en 8. In november aanstaande start het ontwerptraject.

Drift 8

Afgelopen zomer heeft Kunstgeschiedenis de bovenverdieping betrokken. Hiermee zijn Geschiedenis (Drift 10) en Kunstgeschiedenis (Drift 8) dichterbij elkaar gebracht. Onderwijs- en Studentzaken (ook van Geesteswetenschappen) zit nu op de begane grond. De Frans-Nederlandse Academie is vertrokken naar het tuinhuis van Kromme Nieuwegracht 29. Dit pand wordt tegelijk aangepakt met Drift 4 en 6 en zal in 2010 worden verbouwd.

Drift 9

De bestemming van het pand Drift 9, waar Privaatrecht huist, verandert niet. Wel worden er verbeteringen in de klimaatinstallatie aangebracht.

Drift 10

Dit verbouwde pand is en blijft in gebruik door het departement Geschiedenis. Er staan geen veranderingen gepland.

Drift 13

Zoals het er nu naar uitziet, blijft het pand aan Drift 13 bestemd voor het International Office van REBO en dat van Geesteswetenschappen.

Drift 15

Het Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten (SIM) van REBO is in dit pand getrokken.

Drift 17

Het pand is opgeknapt voor de afdeling Fiscaal Recht van REBO die er al is gevestigd. Er komt waarschijnlijk ook plaats vrij voor het Wiarda Instituut, na tijdelijk gebruik van een aantal leegstaande ruimtes door het Centrum voor Conflictstudies gedurende circa 2 jaar.

Drift 21, 23 en 25

Drift 23 is in september 2005 gereed gekomen als onderwijsgebouw. De renovatie van Drift 21 is uitgesteld tot 2009 om steeds voldoende onderwijsruimtes beschikbaar te hebben. In de tweede verbouwfase van de bibliotheek wordt ook Drift 25 verbouwd tot onderwijsgebouw. Het ontwerp voor de verbouwing van dit pand wordt gemaakt door 'Architecten aan de Maas'. De drie gebouwen vormen straks samen één groot onderwijscentrum met ongeveer 45 onderwijsruimtes. De totale locatie komt in 2010 beschikbaar.

't Hoogt 3

Dit kleine pand is in augustus ingenomen door het Kennispunt REBO. Het was al eigendom van de universiteit.

Janskerkhof 2 en 3

Net als aan en rondom de Drift staat ook aan het Janskerkhof het studeren centraal. Hier komen onderwijsruimtes, studieplekken en een lunchrestaurant. De kantoorruimtes blijven bestemd voor het faculteitsbureau REBO en de stafdiensten van het departement Rechtsgeleerdheid. Een verkennende studie naar de mogelijkheden zal later in het najaar klaar zijn.

Janskerkhof 3a

Nu het SIM uit dit pand is getrokken zal het tijdelijk worden gebruikt als 'wisselpand'. Een deel van de onderzoekers van het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur (OGC) en hun ondersteuners trekken voor 3 jaar in Janskerkhof 3a.

Janskerkhof 12

Dit pand is al gerenoveerd en in januari 2007 betrokken door de Utrecht School of Economics van REBO.

Janskerkhof 13 en 13a

Dit pand is in juni 2006 na een grondige renovatie weer in gebruik genomen. Hier resideren onderzoekers van het OGC en van het Utrecht Institute of Linguistics OTS (Uil OTS).

Janskerkhof 15a

Voorlopig blijft Janskerkhof 15a bestaan als onderwijsgebouw. Als alle nieuwe onderwijslocaties gerealiseerd zijn in 2012 krijgt het pand een andere, nog te bepalen bestemming.

Janskerkhof 16

Het pand Janskerkhof 16 wordt opgeknapt. Per 1 juli 2009 gaat het Willem Pompe Instituut voor Strafrecht tijdelijk naar Drift 4-6. In 2010 kan men terug naar het opgeknapte pand Janskerkhof 16.

Janskerkhof 30

In dit kleine pandje naast de Janskerk is momenteel het Juridisch PAO, het PAO-bureau van REBO, gehuisvest, maar dat groeit eruit. Er wordt gezocht naar een grotere locatie. Een nieuwe bestemming van Janskerkhof 30 is nog niet bepaald.

Kromme Nieuwegracht 20 en 22 (Muntstraat 2a)

Kromme Nieuwegracht 22 is verlaten door het Onderzoeksinstituut voor Geschiedenis en Cultuur (OGC) en wordt eind dit jaar in gebruik genomen door het departement Media- en Cultuurwetenschappen van Geesteswetenschappen. In de tussentijd wordt het opgeknapt in combinatie met het theatergebouw op nummer 20. Het theater blijft op dezelfde plaats, maar de videostudio en de onderwijsruimtes verhuizen naar Kromme Nieuwegracht 80. Een deel van de onderzoekers van het OGC en hun ondersteuners trekken dan voor enige jaren in Janskerkhof 3a. Daarna kunnen zij naar Drift 6, het gebouw dat dan voor hen in gereedheid zal zijn gebracht.

Drift 15

Drift 21

Drift 21, 23 en 25

Drift 23 achterzijde

Kromme Nieuwegracht 29

Momenteel is de hoofdtoegang van dit pand afgesloten vanwege een verzwakte brug over de gracht. Naar verwachting zal de gemeente eind 2008 met het herstel van de brug klaar zijn. Het pand is verkocht en zal begin 2009 worden overgedragen aan de Universiteit voor Humanistiek, in ruil voor Drift 6. Om dit mogelijk te maken moesten de departementen die er zaten verhuizen. Kunstgeschiedenis is naar Drift 8 gegaan. Romaanse talen naar Trans 10. Media- en cultuurstudies gaat aan het eind van 2008 naar Kromme Nieuwegracht 20 en 22. Het tuinhuis wordt sinds kort bewoond door de Frans-Nederlandse Academie en Financiën en Control van Geesteswetenschappen. Zij blijven hier voorlopig gehuisvest.

Kromme Nieuwegracht 46

In hoeverre er veranderingen op til zijn voor Kromme Nieuwegracht 46 is nog niet duidelijk. In het pand kampt men momenteel met gebrek aan ruimte en werkplekken. Een deel van de nood is gelenigd doordat Financiën en Control van Geesteswetenschappen naar het tuinhuis van Kromme Nieuwegracht 29 is verhuisd.

Kromme Nieuwegracht 80

Er is begonnen met de verbouwing tot onderwijsruimtes. De servicebalie met readerverkoop is hier van start gegaan. Het pand huisvest onder anderen de medewerkers van het CIM/ICT Binnenstad.

Trans 10

Trans 10 blijft onderdak bieden aan Geesteswetenschappen, met name de departementen Nederlands en Moderne Talen en de school Liberal Arts. Afgelopen zomer is Romaanse talen hierheen verhuisd. Het deel waar Nederlands zit wordt het komende jaar gerenoveerd. Op het binnenterrein wordt binnenkort een fietsstalling gebouwd, te bereiken via een poort aan het Domplein. Wat nu één lang kruip-door-sluip-door-gebouw is, wordt opnieuw verdeeld in drie gescheiden delen met elk een eigen ingang. Gebruikers van het pand hebben hierover gedetailleerde informatie ontvangen. De planning van de renovatie van de westzijde (departement Nederlands) wordt binnenkort bekend gemaakt.

Wittevrouwenstraat 7, 9, 11, bibliotheekcomplex

In In het gebied van Drift, Wittevrouwenstraat en Keizerstraat wordt vooral het studeren geconcentreerd. Hier vinden studenten en medewerkers van de faculteiten REBO en Geesteswetenschappen straks hun bibliotheek, instructielokalen, studieplekken en een uitgebreid

restaurant met ruime openingstijden. Eind 2007 begon de renovatie aan de Wittevrouwenstraat met de aanleg van een ondergrondse fietsstalling en de sloop van overbodige gebouwdelen. Nu wordt hier verder gebouwd aan het gedeelte Wittevrouwenstraat, Keizerstraat en Grande Galerie. Dit zal begin 2009 klaar zijn. Vervolgens wordt de boekencollectie van de bibliotheek aan de Drift naar de nieuw opgeleverde delen verplaatst. De opening van dit gedeelte staat gepland rond de zomer van 2009. De nieuwe hoofdingang komt dan aan de Drift. Het gedeelte aan de Drift zal gereed zijn in de het voorjaar van 2011, direct gevolgd door de inhuizing van de bibliotheken van REBO, en later ook door die van Wijsbegeerte en Godgeleerdheid. Nummer 7 en 7bis, het pand rechts van de huidige ingang, blijft voorlopig onderkomen van het Projectbureau Binnenstad. Hier zijn vertegenwoordigers van beide faculteiten, het Facilitair Bedrijf Universiteit (FBU) en de directie Vastgoed en Campusontwikkeling gevestigd. Een extern bureau is verzocht een ontwerp te maken voor de twee binnenterreinen. Dit zal binnenkort worden gepresenteerd.

colofon

Uitgever:

Universiteit Utrecht / www.uu.nl
directie Vastgoed & Campusontwikkeling

Vertaling visie:

dolte stedenbouw / www.dolte.nl

Jaar uitgifte:

2008

Oplage:

200 exemplaren

Universiteit Utrecht